

Avsnitt 3. Hantverkare, yrkesmän

I en socken som Furuby var i början av 1900-talet en mycket stor del av befolkningen sysselsatta inom jordbruk och skogsnäringen. Men för att samhället skulle kunna fungera krävdes hantverkare och "servicepersonal" av olika slag. Många av dessa såsom skolfolk och kyrkofolk kommer att behandlas i senare avsnitt Här tar vi upp dem som på ena eller andra sättet arbetade med sina händer.

Snickare

Fanns relativt många som arbetade inom denna kategori. Ibland på heltid men också som utfyllnadsarbete när det inte var fullt upp inom jordbruket.

Bröderna Fredriksson, Ekerö, byggnader men även möbler

August Johansson på Rosten, byggnader och möbler

Knut Lundell, byggnader men han var också den som försåg socknen med skidor.

August Karlsson i Attsjö (Tyra i affärens "gubbe")

Gottfrid Schill var storbyggmästare

FA Byggservice, Fredrik Andersson, Furuby

Bo Karlsson, Nyahult, Kårestad, beställningssnickierier

Redskap

Ludvig på Rosten tillverkade laggkärl

Oskar Schill tillverkade laggkärl

Smeder

Elof Åhl efterträddes av Sven Söder som också skodde hästar. (Dog före 1937)

Gustav Karlsson, Schöntorp. Var lärling till Söder.

Hjalmar på Kullebacke, bondsmed men också konstsmed som tillverkade ljusstakar mm.

Lars Boman, Bolsgård, Kårestad

Skolpersonal

Här avser vi städerskor eller vaktmästare. Fruarna till smederna Åhl och Söder arbetade båda i skolan med städning. I arbetet ingick också att svara för att skolan var varm på morgonen när elever och lärare kom. Detta kunde innebära att arbetsdagen började vid 4-tiden på morgonen.

Johanna Åhl hade denna syssla (dog på 50-talet) och ersattes av Augusta Söder.

Skomakare

Hahn på Björkelund

Henning Ask, Marielund, Furuby.

Skräddare

Blomberg, Kårestad

Bror Leek Johansson, Kårestad

Friberg

Sömmerskor

Ester på Vilan

Göta Eriksson på Hanagården

Siri Magnusson (Johansson), Kårestad

Maskinstickning

Gunhild Salomonsson stickade på maskin (40-talet).

Ebba Karlsson, Schöntorp

Kokerskor som hjälpte till vid kalas

Jenny Johansson, Västorp
Signe Nilsson på Katrineholm, Kårestad
Frida Blomberg, Kårestad

Vem målade och gjorde snyggt inne

Eklund, Risinge, och hans pojkar.

Vem svarade för elinstallation när Skåve började leverera

Ernst Ekestein var elektriker och mjölnare.

Brunnsborrhare eller grävare

Karl Karlsson på Gölen, Fågerstad.
Kenneth Dahlberg hade bilverkstad 1968 – 1969. Sysslade sedan med brunnsborring. Är nu pensionär.

Vem var bra på slagruta

Karin Lindström, Salem, Kårestad

Rörfirma

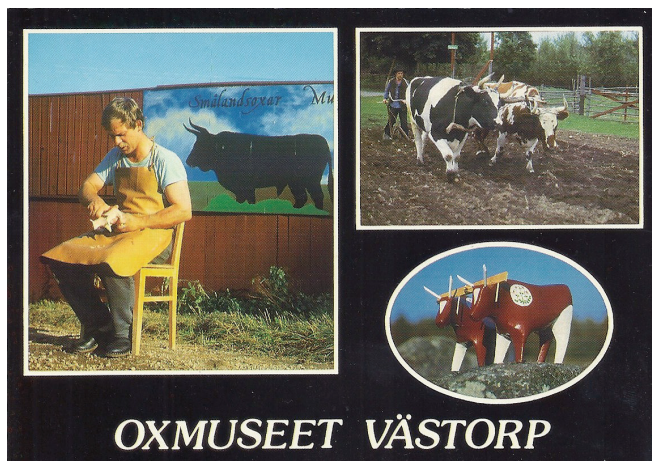
Växjö Rörtjänst, Elon och Rune Ljunggren, Kårestad. 1970-talet. Rörkompaniet, Kårestad,
Kjell Ljunggren, Elons son.

Industrier

PK-Produkter, Pertti Kaukinen, armaturer samt pressverktyg för platsindustri.
Toroid, tillverkning av specialtransformatorer hos Tage Schill i Högstorp.
PL-Bygg AB, Peter Lindström, Attsjö, byggnadsverksamhet.
Råform, Ingela Varberg, Attsjö, keramiker.

Avsnitt 4. Godstransporter

Av naturliga skäl var oxen och hästen de vanligaste dragarna i jord- och skogsbruket. Aven kor användes som dragare, så sent som på 1930-talet körde Axel *Karlsson* på Björkelund i Kårestad med kor. Detta var vanligt på de jordbruk som var för små att hålla sig med oxar. På de minsta torpen och backstugorna som hade kanske bara en ko, eller ingen alls, fick man klara transporterna manuellt. Man bar varor till torget i Växjö för försäljning, säd till kvarnen för malning.

Oxen var mycket vanlig som dragare.

För att bevara kunskapen och visa eftervärlden oxens betydelse startade Set Sigvardsson på 70-talet ett oxmuseum i Västorp. Han byggde om ladugården på Lambritsgården, visade oxredskap, körde in oxar och visade dessa i praktiskt arbete. Det var under några år en turistattraktion men på grund av dålig lönsamhet upphörde verksamheten på våren 2000 då inventarierna såldes. Lokalerna står fortfarande kvar.

Efter hand kom hästen alltmer som dragare.

1932 fanns 125 hästar i socknen. Alla dessa var naturligtvis arbetshästar, i dag finns det bara ett par sådana, medan det däremot finns 25-30 fritidshästar. Hästen användes för alla transporter, som dragare i jord- och skogsbruk. Vår, sommar och höst var det naturligtvis mest i jordbruket, vintertid körning dels i egen skog men också i skog ägd av kyrka, stat och bolag. Timmer transporterades till sågverk, kol till Åryd, ved till Växjö där man sålde på torget.

1906 anlade Åry Bruk, som ägde ca 2000 hektar produktiv skogsmark i Attsjö, en järnväg för att transportera virke från skogen till Årydsjön varifrån det flottades till sågen i Åryd. Denna verksamhet fortsatte till 1930 då lastbilen tog över. Stora mängder virke avverkades och transporterades, något år 600 000 kubikfot. Denna verksamhet skapade många arbetstillfällen för ortsbefolkningen med huggning och körning under vintern. På vårkanten och försommaren transporterades virket på järnvägen till Årydsjön.

Lokstallet och smedjan i Attsjö. Åryd bruksarkiv. Bilden funnen på internet.

Lastningen av timmer skedde manuellt och var ett hårt arbete. Förtjänsten var god, på 20-talet kunde det bli 12- 15 kronor om dagen mot en normal förtjänst på 2-3 kronor.

Mot slutet av 40- talet började traktorn komma så smått. Det var bara ett fåtal som skaffade traktor, dessa åtog sig också körning åt andra bönder i trakten.

Per Lindström, Stora Ryd, Lysteryd, har 2014 en arbetshäst, ardenner. Traktorer finns det idag på alla gårdar, även om gården inte brukas.